

20/05

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 27 maart 2020 door mevrouw A, hierna te noemen klagster, ingediende klacht tegen mevrouw drs. B, hierna te noemen verweerster, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen, en/of ingeschreven in het NIP-register A&O-psycholoog NIP en psycholoog NIP.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennisgenomen van:

- het klaagschrift d.d. 27 maart 2020 ingediend door mr. V. Goudriaan met de machtiging van klagster;
- het verweerschrift met bijlage d.d. 27 april 2020;
- de pleitnota namens klagster overgelegd ter zitting.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 9 september 2020, waarbij klagster en verweerster aanwezig waren. Klagster werd bijgestaan door mr. Goudriaan, voornoemd.

II De feiten

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan.

- a. Op 1 juni 2016 had klagster, afkomstig uit T, een auto-ongeluk. Zij heeft hierbij letsel opgelopen. Klagster was toen nog gehuwd met haar inmiddels ex-man (hierna te noemen de ex-man) met wie ze samen met hun kinderen op een C woonde.
- b. Op 6 april 2017 heeft klagster, na verwijzing door haar verzekeraar vanwege onder meer mentale klachten, een intakegesprek gevoerd met verweerster die als zzp-er werkzaam is bij revalidatiecentrum W (hierna te noemen W).
- c. Vervolgens heeft klagster tot augustus 2017 in het kader van een psychologisch begeleidingstraject 15 gesprekken met verweerster gevoerd waarna de behandeling is beëindigd. In dit traject bij W vond tevens werkplekonderzoek plaats door een fysiotherapeut en onderzoek naar de financiële situatie van het D-bedrijf van de ex-man van klagster door de verzekeraar. Verweerster was er uit dien hoofde van op de hoogte dat het bedrijf er niet goed voor stond.
- d. Verweerster woont samen met haar echtgenoot aan de U te V. In dit pand zijn tevens gevestigd de bedrijven X, Y en Z, die op naam van verweerster staan. De naam van deze bedrijven is een samentrekking van de voornamen van verweerster en haar echtgenoot. Hij is als jurist werkzaam bij Y.
- e. In verband met een voorgenomen verkoop van het D-bedrijf van de ex-man van klagster heeft verweerster eind juli 2017 het telefoonnummer van haar echtgenoot aan klagster gegeven. Hierna hebben klagster en haar ex-man een kennismakingsgesprek met de echtgenoot van verweerster gevoerd. Klagster vertrok vervolgens met de kinderen voor langere tijd naar T en klagster en verweerster hebben (privé) contact gehouden via de app. In die appjes heeft klagster verweerster onder meer “love” en “my white sister” genoemd.

- f. Op 1 december 2017 heeft klagster de echtgenoot van verweerster gemachtigd om de letselschade te regelen die zij bij het ongeluk had geleden. Klagster had daarvoor een andere letselschade behandelaar.
- g. In het voorjaar van 2018 hebben er gesprekken plaatsgevonden over het D-bedrijf en de C tussen de ex-man van klagster enerzijds en de echtgenoot van verweerster, een landbouwdeskundige en een makelaar anderzijds. De uitkomst van deze gesprekken was dat het D-bedrijf (inclusief echtelijke woning) verkocht zou gaan worden.
- h. Klagster is op 10 mei 2018 uit T ziek teruggekomen naar Nederland.
- i. Klagster was ten gevolge van deze ziekte van 15 tot en met 27 mei 2018 opgenomen in het E (hierna het ziekenhuis). Verweerster en haar dochtertje hebben klagster toen in het ziekenhuis bezocht.
- j. Tussen 27 en 30 mei 2018 heeft klagster een volmacht ondertekend waarin zij verweerster machtigt namens haar te tekenen voor toestemming tot vervreemding van de echtelijke woning. Klagster is vervolgens weer naar T vertrokken.
- k. Op enig moment heeft klagster de echtgenoot van verweerster opdracht gegeven bouwmaterialen van Rotterdam naar T te verschepen.
- l. Op 2 juli 2018 heeft verweerster aan klagster een e-mail gestuurd luidende – voor zover hier van belang - als volgt:
*“Lieve A,
 Zojuist begreep ik dat de notaris, (...), tot ondertekening van de koopakte over wil gaan, aanstaande woensdag om 13.30 uur, in plaats van donderdag 9.30 uur.
 Zou je aan willen geven of je hiermee akkoord kunt gaan A? Als je het er niet mee eens bent, dan teken ik niet en gaat de verkoop van de boerderij niet door. Ik wil niets ondertekenen als jij het er niet mee eens bent. Voor alle duidelijkheid ik wil eerst toestemming van jou voordat ik iets teken, wat het ook is.
 Ik hoor het graag van je.
 Heel veel liefs B”*
- m. Klagster heeft vervolgens haar akkoord aan verweerster gegeven.
- n. Verweerster heeft - namens klagster - op 4 juli 2018 de leveringsakte voor de overdracht van de C ondertekend bij de notaris. Die akte (die niet in zijn geheel is overgelegd) luidt – voor zover hier van belang – als volgt:
*“Voorts verscheen voor mij, notaris:
 Mevrouw B, werkzaam ten kantore van Y, kantoorhoudende te V, (...) te dezen handelende als schriftelijk gevolmachtigde – zulks blijkens een onderhandse akte van volmacht, van welke volmacht een kopie aan deze akte is gehecht- van:
 Mevrouw A, wonende te (...) gehuwd met F, voornoemd, die verklaarde de krachtens artikel 1:88 Burgerlijk Wetboek vereiste toestemming tot verkoop te hebben verleend.*

III Het standpunt van klagster en de klacht

De klacht houdt in dat verweerster in strijd heeft gehandeld met de Beroepscode door als psycholoog misbruik te maken van het door klagster in haar gestelde vertrouwen door haar in contact te brengen met haar echtgenoot die werkzaam is in een bedrijf waarvan verweerster de eigenaar is. Verweerster heeft aldus een financieel belang bij het aanbrengen van haar cliënten bij haar echtgenoot. Daarnaast neemt zij het verweerster kwalijk dat zij informatie betreffende de voorgenomen verkoop van de C uit haar behandeling bij W kennelijk heeft gedeeld met haar echtgenoot. Klagster stelt hiertoe dat ze in een zwakke positie was, dat zij verweerster vertrouwde en in het traject bij W veel privé-informatie met haar had gedeeld. Onder andere dat zij en haar ex-man voornemens waren de C te verkopen en te emigreren naar T om daar een nieuw bedrijf op te zetten. Verweerster, die klagster als psycholoog goed had bijgestaan, voelde na de gesprekken voor klagster als een vertrouwenspersoon en vriendin. Klagster dacht daarom dat verweerster goede beslissingen voor haar zou nemen. Achteraf heeft klagster echter het gevoel dat ze overal buiten is gehouden en onder druk

is gezet waardoor ze in haar belangen is geschaad. Haar ex-man is te gemakkelijk mee gegaan in de voorstellen van de echtgenoot van verweerster. Die heeft voor zijn werkzaamheden betreffende de C een hele hoge rekening gestuurd. Uit de notariële akte blijkt bovendien dat verweerster werkzaam is voor Y zodat ook zij financieel gewin heeft bij de verkoop. Klaagster is hierdoor al haar vertrouwen in verweerster verloren. Klaagster wil ten slotte andere cliënten behoeden voor de praktijken van verweerster want het is volgens haar goed mogelijk dat verweerster meer van haar kwetsbare cliënten doorstuurt naar haar echtgenoot.

IV Het standpunt van verweerster

Verweerster heeft de klacht gemotiveerd betwist. Samengevat heeft zij aangevoerd dat zij slechts desgevraagd het telefoonnummer van haar echtgenoot aan klagster heeft gegeven en verder zich afzijdig heeft gehouden van het verkoopproces. Zij onderhield vriendschappelijk contact met klagster en is dan ook onaangenaam verrast door deze klacht. Klaagster heeft haar inderdaad gemachtigd om voor afstand van de woning te tekenen, hetgeen zij als vriendendienst heeft gedaan. Van enige druk op klagster is geen sprake geweest. Zij wijst in dit verband ook op de hiervoor onder II.1 weergegeven e-mail. Het is inderdaad zo dat het wel vaker voorkomt dat cliënten van haar bij haar echtgenoot terechtkomen voor juridische bijstand, bijvoorbeeld in letselschadezaken.

V De overwegingen van het College

V.1. Met klagster is het College van oordeel dat verweerster de eisen van rolintegriteit op meerdere punten in ernstige mate heeft geschonden. Verweerster heeft in ieder geval in strijd gehandeld met de artikelen 48, 51, 52 en 55 van de Beroepscode. Hiertoe overweegt het College als volgt.

V.2.1 Verweerster staat als eigenaar (bestuurder) van de drie XYZ bedrijven geregistreerd. Van deze bedrijven komen er twee (Y en Z) overeen met verweersters professie. De Y wordt echter door haar echtgenoot gedreven, die op papier bij verweerster in dienst is. Dit maakt dat verweerster financieel gebaat is bij de baten van Y. Verweerster heeft in dit geval klagster en haar ex-man in contact gebracht met haar echtgenoot, waarbij in het midden kan blijven van wie dit initiatief uitging. Daarbij was het voor klagster niet duidelijk dat verweerster eigenaar was van het bedrijf van haar echtgenoot. Verweerster heeft aangegeven dat wel vaker cliënten van haar bij haar echtgenoot (en dus bij haar bedrijf) terechtkomen. In dit geval is ook gebleken dat de echtgenoot van verweerster het letselschadedossier heeft overgenomen van een ander.

Het College veroordeelt deze verstrengeling van belangen tussen verweerster en haar bedrijven. Artikel 48 van de Beroepscode schrijft voor dat psychologen nalaten in hun beroepsmatig handelen hun zakelijke belangen oneigenlijk te bevorderen en dat is wat verweerster heeft gedaan. Daarnaast onderkennen psychologen ingevolge artikel 51 van de Beroepscode de moeilijkheden die kunnen ontstaan uit het gelijktijdig of opeenvolgend vervullen van verschillende professionele rollen ten opzichte van betrokkene en begeven zij zich bij voorkeur niet in die positie. Als psychologen dit niettemin verantwoord vinden, dan scheppen zij hierover duidelijkheid. Terecht neemt klagster het verweerster kwalijk dat zij pas bij het lezen van de notariële akte begreep dat verweerster werkzaam was bij Y en dus profijt had bij de verkoop van het bedrijf. Dat verweerster zich op het standpunt stelt dat ze de volmacht op zich nam als vriendendienst voor klagster en dat ze zich niet bewust was van deze ongewenste verstrengeling disculpeert haar niet.

V.2.2. In de hiervoor bedoelde constructie en de daarmee samenhangende verstrengeling van zakelijke en privé-belangen tussen verweerster en haar echtgenoot, schuilt bovendien een enorm risico van schending van de geheimhouding als bedoeld in artikel 71 van de Beroepscode. De vraag is of dit risico zich in dit geval heeft verwezenlijkt. Verweerster wist naar eigen zeggen vanuit het traject bij W over het bedrijf van de ex-man van klagster en het voornemen van klagster om het bedrijf te

verkopen. Verweerster had moeten voorkomen dat haar echtgenoot (en haar bedrijf) betrokken raakte bij deze verkoop.

Klaagster heeft zich op het standpunt gesteld dat verweerster haar geheimhoudingsplicht heeft geschonden. Verweerster heeft op dit punt aangevoerd dat klaagster haar zelf heeft gevraagd of haar echtgenoot eens kon kijken naar een maatschapscontract en dat zij nooit informatie over de voorgenomen verkoop van de C met haar echtgenoot heeft gedeeld. Pas nadien is klaagster uit vrije wil óók voor het regelen van haar letselschade overgestapt naar de echtgenoot van verweerster. Onder deze omstandigheden kan het College niet vaststellen of verweerster over de voorgenomen verkoop van de C heeft overlegd met haar echtgenoot, omdat aan het woord van de één niet meer geloof kan worden gehecht dan aan het woord van de ander. In gevallen als deze is het vaste tuchtrechtspraak dat het verwijt van klaagster niet gegrond kan worden bevonden. Dit oordeel berust niet op het uitgangspunt dat het woord van klaagster minder geloof verdient dan dat van verweerster, doch op de omstandigheid dat voor het oordeel of een bepaalde verweten gedraging van de aangeklaagde tuchtrechtelijk verwijtbaar is, eerst moet worden vastgesteld welke feiten daaraan ten grondslag gelegd kunnen worden. Verweerster ontkent dit zodat – ook al heeft verweerster de schijn tegen – het volgens vaste tuchtrechtspraak in dit geval niet kan worden vastgesteld.

V.3 Verweerster heeft ook in strijd met de artikelen 52 en 55 van de Beroepscode gehandeld door tijdens en na beëindiging van de professionele relatie een persoonlijke relatie met klaagster aan te gaan, terwijl die professionele relatie voor klaagster nog van grote betekenis was. Klaagster heeft aangevoerd dat zij tijdens de therapie door een zeer moeilijke tijd ging en dat verweerster voor haar in de gesprekken bij W als een vertrouwenspersoon en vriendin voelde. Deze professionele relatie is vervolgens naadloos overgegaan in een privé relatie waarin klaagster en verweerster, naar ook verweerster heeft erkend, vriendschappelijk app-contact onderhielden en elkaar foto's en filmpjes stuurden. Klaagster gebruikte daarbij allerlei koosnaampjes voor verweerster zoals "love" en "my white sister". Verweerster stuurde klaagster bovendien een mail met als aanhef "Lieve A" en die afsluit met de woorden "Heel veel liefs". Daarnaast heeft verweerster klaagster in die tijd samen met haar dochter opgezocht in het ziekenhuis waarbij ze volgens verweerster kletsten over koetjes en kalfjes en er vervolgens nog even gezellig over appten. Dat dit contact volgens verweerster meestal van klaagster uitging, is volgens het College niet van belang. Het is aan de psycholoog als zorgvuldig handelend beroepsbeoefenaar zich ervan te vergewissen bij het aangaan van een persoonlijke relatie na een professionele relatie dat de professionele relatie geen onevenredige betekenis meer heeft en indien dit wel het geval is, een persoonlijke relatie met een ex-cliënt op alle mogelijke manieren af te houden. Dit klemt temeer nu verweerster ter zitting heeft aangegeven dat zij het snapt dat iemand die tevreden over haar is als psycholoog doorgaat naar haar man voor juridisch advies.

V.4 Gelet op het vooroverwogene is de klacht grotendeels gegrond. Verweerster heeft de belangen van de XYZ bedrijven die op haar naam staan laten prevaleren boven juist professioneel handelen als psycholoog. Verweerster heeft haar rolintegriteit met voeten getreden. Hierdoor is de nare schijn van financieel belang bij een doorverwijzing naar haar echtgenoot gewekt. Dat verweerster zich hiervan niet bewust was maakt haar handelen niet minder onzorgvuldig. Verweerster heeft het College ook ter zitting niet kunnen overtuigen van inzicht in deze belangenverstrengeling en het laakbare hiervan ten opzichte van klaagster. Daarmee kunnen vraagtekens worden gezet bij verweersters kritische bezinning op haar professioneel handelen als bedoeld in artikel 98 van de Beroepscode. Het College rekent verweerster dit zwaar aan.

De vraag is welke maatregel in dit geval passend is. Dat verweerster moeite heeft met haar rolintegriteit blijkt overigens ook uit een andere gegrond verklaarde klacht tegen haar in een bij het College behandelde tuchtzaak.

Een verstrengelde bedrijfsvoering zoals door verweerster wordt gevoerd verhoudt zich niet met de kwaliteitseisen en integriteit die het NIP van haar leden verwacht. Verweerster kan dan ook niet onder de vlag van het NIP haar werk als psycholoog uitvoeren. Slechts als verweerster de bedrijfsvoering

van haar en haar echtgenoot zodanig weet te ontvlechten dat van belangenverstremgeling - en de schijn daarvan - geen sprake meer kan zijn zou het denkbaar zijn dat verweerster, met de nodige leertherapie op het gebied van kritische bezinning, onder de vlag van het NIP verder kan.

Het College acht dan ook de zwaarste maatregel van voorwaardelijke ontzetting uit het lidmaatschap van het NIP met voorwaardelijke doorhaling van de inschrijving in de NIP-registers passend. Dat wil zeggen: ontzetting en doorhaling als voormeld met publicatie, tenzij verweerster de hieronder precies omschreven voorwaarde naleeft (ontvlechting van de bedrijfsstructuur en supervisie bestaande uit 20 sessies). De bedoeling hiervan is dat verweerster in haar beroepsmatig handelen zich een houding van kritische bezinning kan eigen maken.

Daarnaast zal aan verweerster een proeftijd worden opgelegd van twee jaar waarbinnen een eventuele klacht tegen haar wegens rolvermenging niet gegrond mag worden bevonden.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- Verklaart de klacht gegrond als voormeld;
- Legt op de maatregel van voorwaardelijke ontzetting uit het lidmaatschap der vereniging en doorhaling in de registers A&O-psycholoog NIP en psycholoog NIP;
- Legt op als bijkomende maatregel dat deze beslissing (onder VI) en de gronden waarop zij berust (onder V), alsmede de naam van de aangeklaagde aan alle leden van de vereniging schriftelijk worden meegedeeld indien niet aan na te noemen voorwaarde wordt voldaan. Het College acht het besloten deel van de website van de vereniging daartoe een geëigend middel;
- De maatregel van ontzetting en doorhaling met publicatie zal eerst ingaan indien en zodra verweerster de navolgende bijzondere voorwaarden niet is nagekomen;
- Stelt als voorwaarde dat verweerster de bedrijfsstructuur van de XYZ bedrijven zal ontvlechten als hiervoor bedoeld en daartoe binnen een twee maanden na het onherroepelijk worden van deze uitspraak een schriftelijke verklaring met betrekking tot de wijze waarop zij dit heeft gedaan, vergezeld van de betreffende uittreksels van de Kamer van Koophandel aan het College overlegt;
- Stelt daarnaast als voorwaarde dat verweerster uiterlijk binnen een jaar nadat deze uitspraak onherroepelijk is geworden ten genoegen van het College dient aan te tonen dat zij minimaal 20 leertherapie sessies van 45 minuten per keer heeft ondergaan bij een leertherapeut die is opgenomen in het register voor leertherapeuten van de Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie dan wel een leertherapeut die als zodanig is aangesloten bij een door de Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie erkende specialistische psychotherapie-vereniging. De leertherapie dient met name gericht te zijn op kritische zelfreflectie ten aanzien van de gevolgen van eigen handelen ten opzichte van cliënten aan de hand van ingebrachte casuïstiek. De casus van klaagster kan hierbij een centrale rol spelen waartoe verweerster deze uitspraak aan de leertherapeut dient te overleggen;
- Verweerster dient bij aanvang van de leertherapie de naam en hoedanigheid van de betreffende leertherapeut ter goedkeuring aan het College te melden;
- Na afloop van de leertherapie legt verweerster een door de leertherapeut ondertekende - qua uren gespecificeerde - verklaring aan het College over waaruit blijkt dat aan het gestelde in deze maatregel is voldaan;
- Legt verweerster daarnaast een proeftijd op van twee jaar na het onherroepelijk worden van deze beslissing binnen welke termijn niet wederom een klacht wegens schending van artikel 51, 52 of 55 van de Beroepscode gegrond zal worden verklaard. Indien dit wel het geval is zal alsnog onvoorwaardelijke ontzetting uit de vereniging en doorhaling in bovengenoemde registers volgen.
- Bepaalt dat deze maatregelen van kracht worden op het moment van het onherroepelijk worden van deze uitspraak zoals vermeld in artikel 2.4.5 van het Reglement voor het Toezicht.

Aldus gewezen op 9 september 2020

door:

mr. P.B. Martens, voorzitter,
mr. E.A.M. Driessen, secretaris,
prof. dr. G.T.M. Mooren,
dr. T.A.W. van der Schoot,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

P.B. Martens